

ÖNSÖZ

Pulmoner tromboembolizm (PTE), genellikle derin ven trombozunun (DVT) erken bir komplikasyonudur. Bacak derin venleri başta olmak üzere, tüm venlerde oluşabilen trombüslerden kopan parçalar pulmoner arterleri ve/veya dallarını tıkayarak PTE'ye neden olurlar. Pulmoner tromboembolizm ve DVT çoğunlukla birbirlerine eşlik ederler. Bu nedenle venöz tromboembolizm (VTE) terimi, iki hastalığı birlikte ifade etmek için kullanılır.

Pulmoner tromboembolizm, tanı ve tedavi olanaklarındaki tüm iyileşmelere karşın, halen hastane-deki ölüm nedenlerinin başında gelmektedir. Klinik riskleri yüksek olan hastalarda, VTE kliniği çoğunlukla maskelenir, bu da tanıyı hem güçleştirir hem de geciktirir. Bu güçlük ancak predispozan klinik risk faktörü olan hastalara hastane yatış süresinde yapılması gereken, uygun mekanik ya da farmakolojik koruyucu tedavi (tromboprofilaksi) ile aşılabılır. Oysa Türkiye'de hastanede yatmakta olup, ağır ve orta düzeyde VTE klinik riskleri taşıdığı belirlenen hastaların, %61'inde koruyucu tedavi ihmal edilmektedir (1).

Bu önemli hastalığın tanı, tedavi ve koruyucu önlemlerini ulusal boyutta iyileştirmek, standart bir yaklaşım oluşturarak, klinikler ve hekimler arası farklılıkları gidermek amacı ile Türk Toraks Derneği (TTD) 2009 yılında bir uzlaşma raporu oluşturmuştur (2). Bu yolla hastalığın mortalitesinin, morbiditesinin ve gereksiz sağlık harcamalarının azaltılması hedeflenmiştir.

Bu rapor, konu ile ilgili çok sayıda uzmanın uzlaşması sonucu uluslararası ve ulusal toplantılarda yapılan tartışmalarla ortaya çıkan bilgilerin derlenmesi ile oluşmuştur. Bu hazırlık sırasında mevcut uluslararası kanıta dayalı klavuzlardan da yararlanılmıştır.

Geçen yıllarda bu uzlaşma raporunun, ülke genelinde kabul gören ve sıkça başvuru alan bir kaynak olduğu görülmüştür. TTD Klinik Sorunlar Çalışma Grubu 2009 yılı raporunun yenilenmesi kararıyla, bu görevi çoğunluğu bir önceki ekipte de yer alan, VTE konusunda deneyimleri ve yayınları olan uzmanlar grubuna vermiştir. Bu komisyon, geçen beş yıl içinde ulusal ve uluslararası yayınların kanıt ve önerileri ışığında, ülke koşullarını da dikkate alarak bu uzlaşma raporunu tekrar gözden geçirmiş ve yenilemiştir.

Ayrıca günlük tıbbi uygulamada kolaylık sağlamak amacı ile önemli tabloların ve önerilerin yer aldığı, uzlaşma raporunun taşınabilir boyutta bir cep kitabı hazırlanmıştır.

Bu raporun ülke genelinde kullanılmasının yaygınlaştırılması ile pulmoner tromboembolizmin tanı, tedavi ve profilaksisinin daha doğru yapılması sağlanacaktır. Bunun sonucu olarak, raporun hastalığın mortalite ve morbiditesinde azalma yanında, tanı ve tedavi maliyetinde önemli düzeyde tasarruf sağlanmasına katkıda bulunmasını da diliyoruz.

Prof. Dr. Orhan Arseven

KAYNAKLAR

1. Ongen G, Yılmaz A, Cırak AK, et al. Venous Thromboembolism Risk and Thromboprophylaxis Among Hospitalized Patients: Data from the Turkish arm of the ENDORSE Study. Clin Appl Thromb Hemost 2011;17:539.
2. Arseven O, Sevinç C, Alataş F, ve ark. Türk Toraks Derneği Pulmoner Tromboembolizm Tanı ve Tedavi uzlaşma Raporu. Turk Toraks Derg 2009;10(Suppl 11):7-47.